

جمعه 30 آبان 1399 - 4 ربیع الثانی 1442 - 20 نوامبر 2020

تصویب لایحه واگذاری امتیاز نفت شمال به شرکت آمریکایی "استاندارد اویل" (1300 ش)

تصویب لایحه واگذاری امتیاز نفت شمال به شرکت آمریکایی "استاندارد اویل" (1300 ش). دولت، در زمان صدارت احمد قوام؛ السلطنه لایحه ای تنظیم کرد که بر اساس آن، امتیاز استفاده از نفت شمال ایران به شرکت معروف آمریکایی با نام "استاندارد اویل" واگذار می شد. بر اساس توافق بین دولت و مجلس، این لایحه به طور محرمانه به تصویب رسید تا شوروی و انگلیس در آن مداخله نکنند. علت واگذاری امتیاز نفت شمال گذشته از منافع مالی، برای ایجاد توازن در سیاست خارجی بود و دولت ایران میل داشت کشور سومی نیز در ایران دست به فعالیت های اقتصادی بزند. دو روز پس از تصویب این لایحه، سر و صدای دولت شوروی بلند شد و طی یادداشت؛هایی به وزرات خارجه ایران، اعتراض شدیدالحن خود را که در حقیقت، حکم اولتیماتوم داشت، تسلیم کرد. متعاقب اعتراض دولت شوروی، دولت انگلستان نیز یادداشتی تسلیم دولت ایران نموده و به این امر اعتراض کرد. شوروی ضمن اعتراض خود، خواهان اجرای معاهده سابق نفت خود با ایران شد ولی از آنجا که این امر، خلاف قانون اساسی صورت گرفته بود، نمایندگان مجلس شورای ملی در برابر اعتراض شوروی و انگلیس ایستادند و به اولتیماتوم آنها توجیهی نکردند.

وفات آیت الله تبریزی؛ از مدافع تقلید شیعه (1385 ش)، آیت الله میرزا جواد تبریزی در سال ۱۳۰۵ ش در شهر تبریز در میان خانواده ای مذهبی چشم به جهان گشود. تحصیلات علوم جدید را تا پایان سال دوم دبیرستان در همان شهر به پایان رساند تا این؛که عشق و علاقه فراوان به مکتب اهل بیت علیهم السلام و روحانیت شیعه، او را به سوی تحصیل در حوزه کشاند. این؛گونه بود که پس از گذراندن تحصیلات جدید، با شوق فراوان، در سن هجده سالگی تحصیل علوم دینی را آغاز کرد و طی چهار سال، مقدمات و مقداری از دروس سطح را در شهر تبریز به پایان رساند. آیت الله تبریزی برای ادامه تحصیل، شهر و دیار خویش را در سال ۱۳۲۷ ش به قصد ورود به حوزه علمیه قم ترک گفت. وی در قم دوره سطح را به پایان برد و در اوج شکوفایی علمی و فقهی، وارد درس خارج استادان گرانمایه ای چون مرحوم آیت الله العظمی سید محمدحجت و مرحوم آیت الله العظمی بروجردی شد. در طول این مدت، شاگردی نزد آیت الله زنوزی تبریزی و آیت الله العظمی بروجردی، از او در فقه و اصول، چنان طلبه ممتازی ساخته بود که مرحوم بروجردی، او را به؛عنوان مسئول امتحان؛گیری از طلاب حوزه انتخاب کرده بود. علاقه فراوان به ادامه تحصیل آن هم در کنار مرقد پاک امیرمؤمنان علی علیه السلام، آیت الله تبریزی را بر آن داشت تا به نجف اشرف برود. ماجرای این سفر مقدس شنیدنی است؛ آن مرحوم روزی در محضر علما و بعضی از مراجع وقت آن زمان در قم نشسته بود که بحثی علمی پیش می آید و تنها ایشان به؛خوبی از عهده پاسخ برمی؛آید. همین امر موجب شگفتی حاضران می شود. اتفاقاً در آن جمع، شخص تاجری که فردی دین دار و علاقه مند به روحانیت بوده، حضور داشته است. پس از جلسه، از آیت الله تبریزی می خواهد که قدری صبر کند و سپس از ایشان می خواهد اگر خواسته ای دارد، بفرماید. آن مرحوم نیز می گوید: «من خیلی علاقه دارم برای ادامه درس و بحث به نجف بروم، ولی به؛دلیل نبود امکانات نمی توانم». آن شخص تاجر، مخارج سفر را فراهم می کند و آیت الله تبریزی پس از پنج سال حضور در حوزه قم، در سال ۱۳۳۲ ش به نجف اشرف می رود. آیت الله میرزا جواد تبریزی را باید از شاگردان برجسته مرحوم آیت الله خویی دانست؛ چه آن؛که همواره مورد عنایت خاص وی و طرف مشورت آن مرد بزرگ بود. آیت الله خویی، آینده این شاگرد ممتاز را بسیار درخشان توصیف می کرد و می گفت: «میرزا جواد، فاضل و مجتهد مطلق است». آیت الله تبریزی پس از گذشت ۲۳ سال حضور در حوزه مقدس نجف اشرف و تحقیق و تدریس و تبلیغ معارف اهل بیت علیهم السلام، سرانجام در سال ۱۳۵۵ ش هنگام بازگشت از مرقد سیدالشهداء علیه السلام از سوی رژیم بعث عراق، دستگیر و به ایران فرستاده شد. معظم له پس از ورود به میهن نیز دوباره در حوزه علمیه قم، فعالیت های علمی خود را از سر گرفت. آیت الله تبریزی در طول سال ها تدریس، هزاران طلبه فاضل را به جامعه اسلامی تحویل داد و حوزه درس وی، جزو شلوغ ترین حوزه های درسی به؛شمار می آمد. پس از درگذشت محمدعلی اراکی، وی یکی از هفت مرجع تقلیدی بود که از سوی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم معرفی شد. آیت الله میرزا جواد تبریزی در ۳۰ آبان ۱۳۸۵ ش برابر با بیست و هفتم شوال؛المکرم سال ۱۴۲۷ هجری قمری در شهر قم درگذشت و در حرم فاطمه معصومه دفن شد. تألیفات آیت الله تبریزی عبارت؛اند از: "ارشاد الطالب"، "اسس القضاء والشهادات"، "طبقات الرجال"، "تکمله منهاج الصالحین و تعلیقه بر آن"، "رساله توضیح المسائل"، "مسائل منتخبه"، "مناسک حج"، "حاشیه عروۃ الوثقی"، "حاشیه بر وسیله مرحوم اصفهانی"، "حدود و قصاص"، "فی علم الاصول"، "فی علم الفقه"، "شرح کفایة الاصول"، "صراط النجاة در ۶ جلد"، "قصاص"، "التهدیب در احکام حج"، "الأنوار الالهية فی المسائل العقائدية"، "رساله احکام بانوان"، "رساله احکام نوجوانان و جوانان" و

حلت "میرزا ابوالقاسم کلانتری" فقیه و اصولی (1292 ق)، میرزا ابوالقاسم بن حاج محمدعلی؛ بن حاج هادی در تهران به دنیا آمد. وی نوری الاصل و از علمای قرن سیزدهم هجری است. شهرت وی به کلانتری به جهت انتساب به دایی خود محمودخان کلانتر بوده است. ایشان پس از شاگردی نزد سیدابراهیم و شیخ مرتضی انصاری به تهران بازگشت و با اجازه؛ و ی اجتهد شیخ انصاری، به مدت هفت سال در مدرسه؛ و ی فخریه؛ و ی تهران به تدریس فقه و اصول مشغول شد. وی درباره؛ و ی موضوعات مختلفی از جمله: اجتهد و تقلید، اجاره، حُسن و قبح شرعی و عقلی، رهن، زکات و... تألیفات دارد. آیت؛ و ی الله کلانتری پس از وفات، در جوار حضرت عبدالعظیم حسنی در ری به خاک سپرده شد.

مرگ "لئو تولستوی" نویسنده بلندآوازه روسی (1910 م) در نهم سپتامبر سال 1828 در روسیه به دنیا آمد. از نوجوانی استعداد درخشان و هوش سرشارش، معلمان را به تعجب و ایم؛ و ی داشت. لئون در جوانی وارد ارتش شد ولی پس از مدتی به نویسندگی روی آورد و به آموختن زبان؛ و ی های فرانسه و یونانی همت گماشت. تولستوی در میانسالی، از زندگی احساس نارضایتی می؛ و ی کرد و تردید و زدگی در قلب او ریشه می؛ و ی دوانید. او مدام در جستجوی زندگی بود، در معنای مسیحیت سیر می؛ و ی کرد و سرانجام به این نتیجه رسید که انجیل، خطاها و تحریفات بسیار دارد اما منکر معنی اصلی مسیحیت، نشد. از این رو بیست سال آخر عمر تولستوی برای حکومت روس در دسر به حساب می؛ و ی آمد، او را تحت نظر قرار داده و بیشتر آثارش را ممنوع کردند. هم؛ و ی چنین یک کلیسا وی را در 72 سالگی تکفیر کرد. وی در قحطی سال 1891 م با دریافت کمک؛ و ی های انسانی به یاری مردم شتافت و در اواخر عمر، چنان بلندآوازه شد که تقریباً همه دنیا او را می؛ و ی شناختند و به آثار و شخصیتش ارج فراوان می؛ و ی نهادند تا جایی که مهاتما گاندی رهبر هند طی نامه؛ و ی ای به تولستوی، خود را خاکسار تولستوی خواند. تولستوی در سال؛ و ی های پایانی عمر خود، تزار دوم لقب گرفته بود، زیرا حکومت بیم داشت که حتی کوچک؛ و ی ترین تعرضی به او بکند. او در روسیه به استثنای تزار، یگانه کسی بود که می؛ و ی توانست هر چه دلش می؛ و ی خواهد بگوید و در امان باشد. او این آزادی را با قدرت قلمش و با نمونه؛ و ی وار زیستش به دست آورده بود. تولستوی عالی؛ و ی ترین نمایشگر روح ملت روس به شمار می؛ و ی رود. او همانند یک دانشمند الهیات و معتقد به اصول اخلاقی در جستجوی مرام دوستی پاک و بی؛ و ی آرایش بود که در مسیحیت اولیه وجود داشت. تولستوی در میان رفاه و ثروت و شهرت، شکاکیتی در دل داشت و تحولی را در دلش ایجاد کرد که آیین تولستوی نتیجه آن بود. این آیین مبتنی بر عشق مسیحی و متضمن اصل عدم مقاومت در برابر شر است. تولستوی که آمیخته؛ و ی ای از خصوصیت؛ و ی های متناقض بود و نمی؛ و ی توانست زندگی را با اندیشه؛ و ی های خویش وفق دهد در مورد مذهب به تغییر عقیده رسید و به ارتدوکس گروید. وی در کتاب اعتراف، سرخوردگی پیاپی خود را از زندگی آمیخته به لذت، مذهب قراردادی و علم و فلسفه بیان می؛ و ی کند. با این حال تولستوی اعلام کرد که دیگر برای پرستندگان، زمان آن فرا رسیده است که دست از آداب ظاهری و قشری بردارند و به حقیقت و راستی بپردازند. وی خواهان خدمت متقابل، مساوات اجتماعی و کوشش مشترک برای از بین بردن ول؛ و ی خرجی؛ و ی ها و زیاده؛ و ی روی توانگران و مسکنت و رنج بی؛ و ی نوایان بود که این، مذهب واقعی اوست. شهرت و بقای تولستوی به سبب داستان؛ و ی هایش بود. عظمت کتاب جنگ و صلح او، علاوه بر وسعت موضوع و کمال هنرمندی، در بیان نکته؛ و ی های فلسفی و اخلاقی موجود در آن نهفته است. تولستوی در این اثر به شیوه؛ و ی ای بسیار کامل، حوادث اساسی زندگی از تولد، بلوغ و ازدواج تا کهولت، مرگ و نیز جنگ و صلح را مورد توجه قرار داده است و به همین دلیل از طرف منتقدان به عنوان حماسه؛ و ی ای بزرگ مورد ستایش قرار گرفته است. اگر چه داستان؛ و ی ها و کتاب؛ و ی های تولستوی با ستایش و پیروزی همراه گشت، با این حال وی معتقد بود هنر دروغی بیش نیست و من دیگر نمی؛ و ی توانم این دروغ زیبا را دوست داشته باشم. تولستوی به سبب ترسیم دنیای معاصر و معرفتش درباره عالم محسوس و ملموس و توجهش به مسائل انسانی و هنر داستان؛ و ی نویسی، مرد بزرگ و رمان؛ و ی نویس برجسته و ممتاز روسیه در قرن نوزدهم به شمار می؛ و ی آید. علاوه بر جنگ و صلح، از تولستوی آثار متعددی به یادگار مانده که هنر چیست، حاجی مراد و تاریخ دیروز... از آن جمله است. لئو تولستوی سرانجام در بیستم نوامبر 1910 م در حالی که خانه را ترک کرده بود، همانند بی؛ و ی نواترین افراد، در بی؛ و ی خانمانی و سرگردانی در 85 سالگی درگذشت.

مرگ "پندته کهو" بزرگ؛ و ی ترین فیلسوف معاصر ایتالیایی (1952 م) در 25 فوریه 1866 م در ایتالیا به دنیا آمد. وی در نوجوانی، یندو گروچه، بزرگ؛ و ی ترین فیلسوف معاصر ایتالیایی در 25 فوریه 1866 م در ایتالیا به دنیا آمد. وی در نوجوانی، خانواده؛ و ی اش را در یک زلزله از دست داد و خود نیز دوازده ساعت زیر آوار مدفون ماند. اثر این مسئله، بعدها در شکل گیری اندیشه او تأثیر نهاد و تا پایان عمر، مخالف هرگونه انقلاب بود. کروچه پس از آن به دانشگاه رم رفت ولی تحصیلات خود را بدون اخذ درجه؛ و ی ای رها کرد. او ضمن مطالعه کتابی درباره کارل مارکس، نظریه؛ و ی پرداز آلمانی، با مقولات فلسفه آشنا شد اما به دنبال فلسفه؛ و ی ای بود که نه برای تخریب که به دنبال نجات بشریت باشد. به این ترتیب کروچه تصمیم گرفت که خود به تدوین یک نظام فلسفی بپردازد که مبتنی بر جاه؛ و ی طلبی؛ و ی های مادی نباشد، بلکه بر پایه آرزوهای معنوی آدمی، استوار باشد. کروچه معتقد بود که این بررسی را باید شخصی به عمل آورد که در جریان امور باشد. هیچ فیلسوف برج عاج؛ و ی نشینی که از توفان؛ و ی های زندگی در امان و برکنار بوده است نمی؛ و ی تواند غم کشتی شکستگی و دل؛ و ی افسردگی و نیز شجاعت آدمی را دریابد. کروچه مشتاق آن بود که خویشتن را به وسط توفان بیفکند تا بتواند از نزدیک و از روی مشاهده شخصی، کوشش و ستیز بشریت را مطالعه کند.

کروچه به مدت دو سال وزارت فرهنگ ایتالیا را برعهده داشت و تلاش نمود تا تجدید حیاتی در اندیشه مردم پدید آورد و سلامت را به دنیای ناسالم باز گرداند. او در دوره دیکتاتوری موسولینی خانه‌نشین شد اما دست از احیا و نشر آزادی برنداشت. وی ارزش‌های حیات را بالاتر از ارزش‌های مادی می‌دانست و نظریه عدالت را در قالب مفاهیم جدید اقتصادی بیان می‌کرد. یک بار برضد فاشیست‌ها اعلامیه چاپ کرد در نتیجه فاشیست‌ها خانه‌اش را غارت کردند ولی کاری به فعالیت‌های مطبوعاتی او نداشتند. زیرا معتقدات او کم و بیش فاشیستی بود. فلسفه کروچه پر از تناقضات است. وی از یک طرف آزادی خواه است و از سوی دیگر فاشیست، از یک سو به خدا حمله می‌کند و از دیگر سو، مسیحیت و نهضت مسیحی را بزرگ‌ترین انقلاب تاریخ بشریت می‌داند چرا که انسان را به راه جدید از زندگی سوق داده است. کروچه گرچه اعتقاد چندانی به ادیان نداشت اما معتقد بود تا زمانی که دینی دیگر هم‌رأی با برتر از مسیحیت ظهور نماید، باید مسیحی باقی بماند. وی تا پایان عمر به تعلیم این فلسفه پرداخت که باید دشمنان را دوست گردانید و با راهنمایی آن‌ها از نفاق به صلح، به مجازات آن‌ها پرداخت. مهم‌ترین اثر کروچه، فلسفه روح نام دارد که در چهار جلد تحت عناوین زیبایی‌شناسی، منطق، فلسفه سلوک و تئوری تاریخ منتشر شد. یندِتو کروچه سرانجام در بیستم نوامبر 1952م در هشتاد و شش سالگی درگذشت.

"استفتائات جدید"